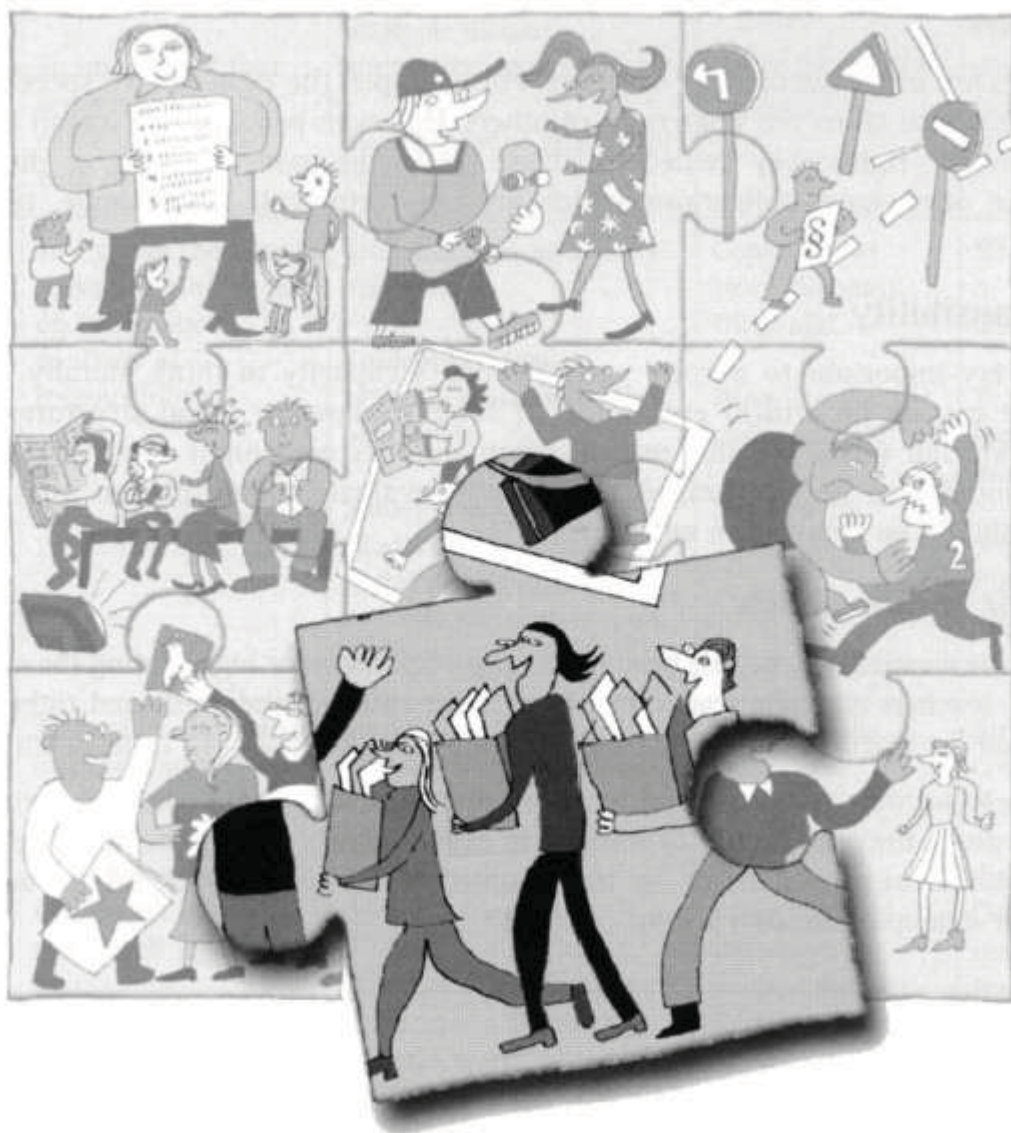

თავი 6

პასუხისმგებლობა

რა პასუხისმგებლობები გვაკისრია?

6.1 პასუხისმგებლობები ოჯახში

წინააღმდეგობები და გამოსავლის ძიება

6.2 რატომ უნდა ემორჩილებოდნენ ადამიანები კანონებს?

რა არის კანონმორჩილების ძირითადი მიზეზები?

6.3 ეს ვისი პრობლემაა?

როგორ ხდება სოციალური პასუხისმგებლობების განაწილება?

6.4 რატომ იქცევა ადამიანი აქტიურ მოქალაქედ?

რატომ სურთ ადამიანებს საზოგადოების შეცვლა და როგორ შეუძლიათ ამის მიღწევა?

თავი 6. პასუხისმგებლობა რა პასუხისმგებლობები გვაკისრია?

იურიდიული პასუხისმგებლობა

ქვეყნის მოქალაქეებს აქვთ უფლება, იცოდნენ, თუ რა არის მათი კანონით განსაზღვრული უფლებები და განახორციელონ საკუთარი ვალდებულებები სხვა ადამიანებისა და სახელმწიფოს მიმართ. დემოკრატიული სახელმწიფოს მოქალაქეთა უფლებები შემდეგნაირად შეიძლება შეჯამდეს: არჩევნებში მონაწილეობა, გადასახადების გადახდა და კანონმორჩილება.

უფლებები მჭიდროდაა დაკავშირებული პასუხისმგებლობებთან. მაგალითად, სიტყვის თავისუფლება უკავშირდება ადამიანის პასუხისმგებლობას, რომ არ დაუშვას სხვა ადამიანის სიტყვის თავისუფლების შეზღუდვა. საგულისხმოა, რომ ადამიანები, რომლებიც დანაშაულს ჩადიან, არ კარგავენ იმ უფლებებს, რომლებიც მათ სხვებს წაართვეს (მაგალითად, მკვლელობის და დისკრიმინაციის შემთხვევები). ასევე, ადამიანის ვალდებულებები, მაგალითად, ვალდებულებები ბავშვების მიმართ, არ არის ყოველთვის ორმხრივი.

მორალური პასუხისმგებლობა

დემოკრატიული მოქალაქეობისათვის განათლება უნდა ავითარებდეს ადამიანის მორალურ აზროვნებას, რაც დაეხმარება მოქალაქეს, კრიტიკულად შეაფასოს საზოგადოებაში მოქმედი კანონები და სოციალური სტრუქტურები, იმსჯელოს იმაზე, თუ რამდენად სამართლიანია ისინი. შესაბამისად, როცა მოსწავლეებს ქვეყანაში მოქმედი კანონებს ვაცნობთ, აუცილებელია, დავეხმაროთ იმის გააზრებაში, რომ კრიტიკულად შეაფასონ ეს კანონები და იფიქრონ მათ შესაძლო ცვლილებებზე.

პასუხისმგებლობის სწავლება

მასწავლებელი უნდა დაეხმაროს მოსწავლეებს სხვა ადამიანების საჭიროებებისა და უფლებების გააზრებაში. ამის გაკეთება შეიძლება იმ მიზეზებზე დაკვირვებით, რომლებიც ადამიანების პროსოციალურ ქცევას იწვევს ისევე, როგორც სხვა ადამიანების საჭიროებებზე ყურადღების გამახვილებით. მასწავლებელმა, ასევე, უნდა უზრუნველყოს მოსწავლეებისათვის სხვადასხვა ტიპის პასუხისმგებლობის დემონსტრირება.

იმისათვის, რომ მოსწავლე იქცეს პასუხისმგებლობის გრძნობის მქონე მოქალაქედ, აუცილებელია, სწავლის როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული კომპონენტის გავლა. შესაბამისად, სკოლა, სადაც დემოკრატიული მოქალაქეობისათვის სწავლებას სათანადო ყურადღება ექცევა, წახალისებს მოსწავლეებს, რომ აქტიურად ჩაერთონ სკოლის, თემის ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

ეს თავი დაეხმარება მოსწავლეებს:

- გაეცნონ მოქალაქეთა სხვადასხვა პასუხისმგებლობას;
- გაიაზრონ მოქალაქეთა იურიდიული პასუხისმგებლობების არსი;
- გაიაზრონ, რომ საზოგადოებაში ხდება სოციალური პასუხისმგებლობების გაზიარება;
- იფიქრონ იმაზე, თუ რატომ შეიძლება აიღოს ადამიანი პასუხისმგებლობა სოციალურ ცვლილებებზე.

თავი 6. პასუხისმგებლობა
რა პასუხისმგებლობები გვაკისრია?

გაკვეთილის სახელწოდება	სწავლის მიზანი	მოსწავლის დავალება	საჭირო მასალა	მოსწავლეთა ჩართულობის ფორმა
გაკვეთილი 1: პასუხისმგებლობები ოჯახში	მოქალაქეთა სხვადასხვა პასუხისმგებლობის გაცნობა. იმის გააზრება, რომ პასუხისმგებლობები, შესაძლოა, ერთმანეთს ეწინააღმდეგებოდეს.	მოსწავლეები ახდენენ მორალური დილემის ანალიზს. მოსწავლეები განიხილავენ ანალიზის ალტერნატიულ ვარიანტებს. მოსწავლეები ინდივიდუალურ მოსაზრებებს გამოთქვამენ.	„მილანი ირჩევს“ - მოთხრობის ასლები. ფურცლები წერილობითი დავალებებისათვის.	ინდივიდუალური და მცირე ჯგუფებში დისკუსიები. საერთო დისკუსია. ინდივიდუალური წერითი დავალება.
გაკვეთილი 2: რატომ უნდა ემორჩილებოდნენ ადამიანები კანონებს?	იმ მორალური მიზეზების დადგენა, რომელიც საფუძვლად უდევს კონფლიქტური პასუხისმგებლობების შესახებ გადაწყვეტილებებს.	მოსწავლეები ახდენენ მორალური დილემის ანალიზს. მოსწავლეები კრიტიკულად განიხილავენ კანონმორჩილების მიზეზებს. მოსწავლეები მსჯელობენ სიტუაციებზე, როცა ადამიანის მორალური ვალდებულება შეიძლება უფრო მნიშვნელოვანი იყოს, ვიდრე იურიდიული პასუხისმგებლობა.	„შმიტის დილემა“ - მოთხრობის ასლები. ფურცლები წერილობითი დავალებებისათვის. დაფა.	მორალური დილემის საერთო ანალიზი. ანალიზი, რომელსაც მასწავლებელი წარმართავს. მოთხრობის წერა. საერთო დისკუსია.
გაკვეთილი 3: ეს ვისი პრობლემაა?	მოქალაქეთა იურიდიული პასუხისმგებლობების არსის გააზრება. მორალურ და იურიდიულ პასუხისმგებლობებს შორის განსხვავებების გააზრება.	მოსწავლეები განიხილავენ სოციალურ პრობლემებზე პასუხისმგებლობის საკითხებს. მოსწავლეები ავსებენ აზროვნების ჩარჩოს. მოსწავლეები ამზადებენ წერილობით პასუხებს, კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებით.	„წერილი“ - მოთხრობის ასლები. დაფა. ქაღალდები მოსწავლეთა ინდივიდუალური მუშაობისათვის.	სტრუქტურირებული კრიტიკული ანალიზი. ანალიზი და დისკუსიები მცირე ზომის ჯგუფებში. მოლაპარაკებები და შეთანხმების მიღწევა. ინდივიდუალური წერითი დავალება.
გაკვეთილი 4: რატომ იქცევა ადამიანი აქტიურ მოქალაქედ?	იმის გააზრება, რომ საზოგადოებაში სოციალური პასუხისმგებლობის განაწილება ხდება.	მოსწავლეები მუშაობენ მოთხრობის ნაწილების დაკავშირებაზე. მოსწავლეები გამოხატავენ	მოსწავლის სამუშაო ფურცელ 6.4-ის ასლები, რომლებიც უკვე	ჯგუფური მუშაობა. მოლაპარაკება. მორალური აზროვნება.

	<p>იმ მიზეზების გააზრება, რის გამოც ადამიანები იღებენ პასუხისმგებლობას სხვათა ტანჯვაზე.</p> <p>სამოქალაქო საზოგადოებაში არასამთავრობო ორგანიზაციათა ფუნქციების გააზრება.</p>	<p>ვარაუდებს სოციალური მოტივაციის გამომწვევ მიზეზებზე.</p> <p>მოსწავლეები მუშაობენ არასამთავრობო ორგანიზაციების ფუნქციების გააზრებაზე.</p> <p>მოსწავლეები ჯგუფებში იკვლევენ არასამთავრობო ორგანიზაციის, ან სოციალური კამპანიის ავტორის საქმიანობას.</p> <p>მოსწავლეები ჯგუფური მუშაობის შედეგებს წარმოადგენენ.</p>	<p>გამოჭრილია.</p> <p>კვლევისათვის საჭირო რესურსები.</p> <p>პრეზენტაციისათვის საჭირო მასალა - დიდი ზომის ფურცლები, ფერადი კალმები.</p>	<p>კრიტიკული შეფასება. კვლევა. ჯგუფური პრეზენტაცია.</p>
--	--	--	--	---

გაკვეთილი 1

პასუხისმგებლობები ოჯახში

წინააღმდეგობები და გამოსავლის გზების ძიება

სწავლის მიზანი - მოქალაქეთა სხვადასხვა პასუხისმგებლობის გაცნობა.

იმის გააზრება, რომ პასუხისმგებლობები, შესაძლოა, ერთმანეთს ეწინააღმდეგებოდეს. იმ მორალური მიზეზების დადგენა, რომელიც საფუძვლად უდევს კონფლიქტური პასუხისმგებლობების შესახებ გადაწყვეტილებებს.

მოსწავლის დავალება - მოსწავლეები ახდენენ მორალური დილემის ანალიზს.

მოსწავლეები განიხილავენ ანალიზის ალტერნატიულ ვარიანტებს.

მოსწავლეები ინდივიდუალურ მოსაზრებებს გამოთქვამენ.

საჭირო მასალა - „მილანი ირჩევს“ - მოთხრობის ასლები.

ფურცლები წერილობითი დავალებებისათვის.

მოსწავლეთა ჩართულობის ფორმა - ინდივიდუალური და მცირე ჯგუფებში დისკუსიები.

საერთო დისკუსია. ინდივიდუალური წერითი დავალება.

ძირითადი ცნებები

პასუხისმგებლობა: ის, რისი გაკეთების ვალდებულებაც გააჩნია ადამიანს. პასუხისმგებლობა შეიძლება იყოს იურიდიული, მორალური, სოციალური.

მორალური კონფლიქტი: წინააღმდეგობრიობა, რომელიც თავს იჩენს მაშინ, როცა ადამიანს ვერ გადაუწყვეტია, როგორ მოიქცეს.

სამოქალაქო პასუხისმგებლობა: ადამიანის ვალდებულებები სხვა ადამიანების წინაშე. თემის წევრობას თან ახლავს უფლებები, ისევე როგორც პასუხისმგებლობები.

გაკვეთილი

მასწავლებელი უხსნის მოსწავლეებს, რომ ყველა ადამიანს აქვს პასუხისმგებლობები; პრობლემები თავს იჩენს მაშინ, როცა ადამიანი გარკვეულ პასუხისმგებლობას სხვა პასუხისმგებლობებზე მაღლა აყენებს. არჩევანის გაკეთება ხშირად რთულია. მასწავლებელი მოსწავლეებს უკითხავს მოთხოვრებას „მილანი ირჩევს“ და სთხოვს მათ, დაფიქრდნენ შემდეგ საკითხებზე. საბოლოო პასუხების წარმოდგენამდე, მოსწავლეებს შეუძლიათ, წყვილებში იმუშაონ.

1. რა წერია მოთხოვრებაში მილანის პასუხისმგებლობებზე? რამდენ სხვადასხვა სახის პასუხისმგებლობას ხედავთ ამ მოთხოვრებაში (პასუხისმგებლობა საკუთარი თავის წინაშე, ოჯახის წინაშე, სკოლის წინაშე, ადგილობრივი თემისა და მსოფლიოს წინაშე)?
2. როგორ ფიქრობთ, რა გზა უნდა აირჩიოს მილანმა? ყველა თანხმდება კლასში, თუ არის განსხვავებული მოსაზრებები?
3. რამდენად რთული დილემის წინაშე დგას მილანი? რა ართულებს სიტუაციას?
4. რა პასუხისმგებლობები აქვს მილანის მამას, მოთხოვრების მიხედვით?
5. თქვენი აზრით, მართალია მილანის მამა, როდესაც შვილს სახლში დარჩენას სთხოვს?
6. რამდენად გაუჭირდებოდა მილანს, დაუმორჩილებლობა გამოეცხადებინა მამისათვის? რამდენად სერიოზულ შედეგებს გამოიწვევდა ასეთი დაუმორჩილებლობის გამოცხადება? ახსენით თქვენი პასუხი.

წერითი დავალება

დაწერეთ ის, რაც, თქვენი აზრით, მილანმა მამას დაუწერა. შეადარეთ თქვენი ვერსია თქვენი თანაკლასელების ვერსიებს. მოსწავლეები საკუთარ მოსაზრებებს უზიარებენ დანარჩენ კლასს.

განზოგადება

მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, ჩამოაყალიბონ პასუხისმგებლობის სხვადასხვა ფორმა, რომლებიც ადამიანებს საკუთარი თავის, ოჯახის, თემის, ქვეყნის და კაცობრიობის წინაშე ეკისრებათ.

მოსწავლეები ჯგუფებში მუშაობენ. მათ შეუძლიათ, დახაზონ ცხრილი და შეავსონ ის საკუთარი მოსაზრებებით, ადამიანის პასუხისმგებლობების შესახებ. შემდეგ მოსწავლეები ერთად განიხილავენ ადამიანის პასუხისმგებლობებს სხვა ადამიანების წინაშე.

ინდივიდუალური მოსაზრებები

მასწავლებელი აწვდის მოსწავლეებს შემდეგ ინფორმაციას: „ამ მოთხოვრებაში მილანის პასუხისმგებლობები ერთმანეთს ეწინააღმდეგება. მოიფიქრეთ მაგალითები, რომლებიც ადამიანის პასუხისმგებლობების წინააღმდეგობრიობას ადასტურებენ. ჩამოაყალიბეთ მოსაზრებები ასეთი პრობლემური სიტუაციების გადაჭრის გზებთან დაკავშირებით“.

თუ მოსწავლეებს უჭირთ ამ სავარჯიშოს შესრულება, მასწავლებელმა უნდა მიაწოდოს მათ ცხოვრებისეული, მოსწავლეებისათვის ცნობილი მაგალითები.

გაკვეთილი 2

რატომ უნდა ემორჩილებოდნენ ადამიანები კანონებს?

რა არის კანონმორჩილების ძირითადი მიზეზები?

სწავლის მიზანი - ადამიანის იურიდიული პასუხისმგებლობების არსის გააზრება. იურიდიულ და მორალურ ვალდებულებებს შორის განსხვავებებზე მსჯელობა.

მოსწავლის დავალება - მოსწავლეები ახდენენ მორალური დილემის ანალიზს. მოსწავლეები კრიტიკულად განიხილავენ კანონმორჩილების მიზეზებს. მოსწავლეები მსჯელობენ სიტუაციებზე, როცა ადამიანის მორალური ვალდებულება შეიძლება იყოს უფრო მნიშვნელოვანი, ვიდრე იურიდიული პასუხისმგებლობა.

საჭირო მასალა - „შმიტის დილემა“ - მოთხრობის ასლები. ფურცლები წერილობითი დავალებებისათვის. დაფა.

მოსწავლეთა ჩართულობის ფორმა - მორალური დილემის საერთო ანალიზი. ანალიზი, რომელსაც მასწავლებელი წარმართავს. ამბის წერა. საერთო დისკუსია.

ძირითადი ცნებები

კანონი: მთავრობის მიერ დადგენილი რეგულაცია.

კანონის უზენაესობა: დემოკრატიული ქვეყნის მთავრობა ემორჩილება ქვეყნის კანონმდებლობით განსაზღვრულ ნორმებს. მმართველობის ცვლილება ხდება კონსტიტუციით განსაზღვრული წესების მიხედვით, და არა ძალადობის, ან ომის საშუალებით. მოსახლეობას აკისრია კანონმორჩილების პასუხისმგებლობა.

იურიდიული ვალდებულება: პასუხისმგებლობა, რომელსაც კანონი აკისრებს მოქალაქეებს.

მორალური პასუხისმგებლობა: ადამიანის ვალდებულება, რომელსაც ის პირადი შეხედულებების მიხედვით იღებს საკუთარ თავზე.

გაკვეთილი

მასწავლებელს გაკვეთილზე შემოაქვს მოთხრობა „შმიტის დილემა“; იგი მოსწავლეებს სთხოვს, ჯგუფებში იმუშაონ და განიხილონ, რამდენად მართებული იქნება, რომ შმიტმა ფული მოიპაროს. ამ საკითხთან დაკავშირებით, მასწავლებელი დაფაზე სხვადასხვა მოსაზრებას წერს.

მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, შეარჩიონ ის მიდგომა, რომელსაც ისინი ეთანხმებიან და საკუთარი მოსაზრებები წერილობითი ფორმით მოამზადონ.

-შმიტმა უნდა მოიპაროს ფული, რადგან...

-შმიტმა არ უნდა მოიპაროს ფული, რადგან...

შემდეგ მასწავლებელი მოსწავლეთა მოსაზრებებს დაფაზე წერს, მაგალითად:

„მან უნდა მოიპაროს ფული, რადგან მისი ქალიშვილის სიცოცხლე უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე კანონი ქურდობის აკრძალვის შესახებ“;

„მან არ უნდა მოიპაროს ფული, რადგან ის შეიძლება დაიჭირონ“;

„მან არ უნდა მოიპაროს ფული, რადგან არ შეიძლება კანონის დარღვევა“.

კლასში ხდება სხვადასხვა არგუმენტის განხილვა. მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს, დაასრულონ შემდეგი წინადადება:

„კანონის დარღვევა არასწორია, რადგან...“

მოსწავლეებმა უნდა დაასახელონ, რაც შეიძლება, მეტი მიზეზი იმისა, თუ რატომ არ უნდა დაირღვეს კანონი. როგორც წესი, ამ შეკითხვაზე პასუხები არის ხოლმე შემდეგი:

„კანონის დარღვევა არასწორია, რადგან:

-შეიძლება დაგიჭირონ და დაგსაჯონ;

-კანონი ადამიანს იცავს ზიანისაგან და სხვა ადამიანებისათვის ზიანის მიყენება არასწორია;

-ყველა ადამიანი მოიქცეოდა ისე, როგორც სურს, რომ არ აკავებდეთ მათ კანონები;

-კანონის დარღვევა ანადგურებს ნდობას ადამიანებს შორის;

-საზოგადოებას ესაჭიროება კანონები არსებობისათვის; კანონების გარეშე იქნებოდა ქაოსი;

-კანონის დამრღვევი, ამავდროულად, არღვევს ადამიანის ისეთ უფლებებს, როგორებიცაა სიცოცხლისა და საკუთრების უფლებები“.

მასწავლებელი უხსნის მოსწავლეებს, რომ არსებობს არაერთი მიზეზი, რის გამოც ადამიანები კანონებს უნდა ემორჩილებოდნენ. ამ მიზეზთა ნაწილი უკავშირდება თავად პიროვნების ინტერესებს, ნაწილი - სხვა ადამიანების, ან საზოგადოების ინტერესებს (იხ. შენიშვნა ქვემოთ).

ამ ცნების საილუსტრაციოდ, მასწავლებელს შეუძლია, სამი ერთმანეთში ჩახაზული წრე დაფაზე გამოსახოს, სახელწოდებებით „მე“, „სხვები“, „საზოგადოება“.

მასწავლებელი იმასაც აგებინებს მოსწავლეებს, რომ მხოლოდ კანონმორჩილება არ არის ნიშანი იმისა, რომ ადამიანი კარგი მოქალაქეა. ბევრი არასწორი საქციელი ჩაუდენიათ ადამიანებს იმის მტკიცებით, რომ ისინი „კანონს ემორჩილებიან“. მეორე მხრივ, როგორც მოთხოვნიდანაც იკვეთება, კარგი ადამიანი ხანდახან ფიქრობს კანონის დარღვევაზე მაღალმორალური მიზეზების გამო.

მორალური და იურიდიული პასუხისმგებლობების წინააღმდეგობრივი ხასიათის სათანადო წვდომის მიზნით, მასწავლებელს შეუძლია, მოსწავლეებს სთხოვოს, წერილობით მოამზადონ ამბები ადამიანებზე, რომლებიც მორალური პასუხისმგებლობის გამო კანონის დარღვევაზე ფიქრობენ. მაგალითად, ადამიანი საგანგებო მდგომარეობის დროს აჭარბებს ნორმით დაშვებულ სიჩქარეს ან არ ასრულებს კანონს, რომელიც არასამართლიანია.

შემდეგ რამდენიმე მოსწავლე ხმამაღლა კითხულობს საკუთარ მაგალითს. მასწავლებელი ხაზს უსვამს განსხვავებას მორალურ და იურიდიულ პასუხისმგებლობებს შორის; პირველს ადამიანი თავად კისრულობს, ხოლო მეორის მორჩილებას მას მთავრობა ავალდებულებს. ამ ორი ტიპის პასუხისმგებლობის ჭიდილს მივყავართ მოქალაქეთა მხრიდან არსებული კანონების კრიტიკამდე. ადამიანები სწორედ ასეთი წინააღმდეგობრიობის გამო გამოდიან ხოლმე კანონის შეცვლის მოთხოვნით. მოქალაქეები, მორალური მიზეზებიდან გამომდინარე, ზოგ შემთხვევაში კანონის დარღვევის გადაწყვეტილებას იღებენ. არაერთი ისტორიული მაგალითი ცხადყოფს, რომ ადამიანები კანონს არღვევდნენ, რათა პროტესტი გამოეხატათ ტირანი მმართველების წინააღმდეგ. მასწავლებელმა მოსწავლეებს უნდა მოუყვენოს ასეთი პროტესტის მაგალითები ქვეყნის ისტორიიდან. მასწავლებელმა ხაზი უნდა გაუსვას იმას, რომ კანონის დარღვევის შემთხვევას ზედაპირულად ვერასოდეს მივუდგებით, რადგან კანონის დარღვევა საფრთხეს უქმნის კანონის უზენაესობას, რაც დემოკრატიული საზოგადოების ქვაკუთხეა.

შენიშვნა

ამ გაკვეთილში წარმოდგენილი მორალური დილემა „ჰაინცის დილემის“ (1950-იანი წლები) მსგავსია, რომლის ავტორია ამერიკელი ფსიქოლოგი ლორენს კოლბერგი. ეს იყო ერთ-ერთი იმ დილემათაგან, რომელიც კოლბერგმა და მისმა კოლეგებმა 10-დან 25 წლამდე ახალგაზრდებისათვის შექმნეს. როგორც მათ აღმოაჩინეს, ახალგაზრდები საკუთარ მეზე ორიენტირებული მიდგომიდან საზოგადოებაზე ორიენტირებული მიდგომისაკენ ვითარდებიან. დილემის კონტექსტი, რა თქმა უნდა, განსაზღვრავს იმას, თუ რომელ მიდგომას იყენებენ ახალგაზრდები. პატარა ბავშვებისათვის წესები და კანონები ყოველგვარ მოქნილობასა და მოკლებული და აღიქმება, როგორც უზენაესი ვალდებულებები. მოგვიანებით, გარდამავალ ასაკში ახალგაზრდები თანდათან უკეთ იაზრებენ, რომ კანონებს სოციალური დატვირთვა აქვთ, შეიძლება მათი კრიტიკული განხილვაც, თუ ითვლება, რომ მორალურად არასწორი, ან არასამართლიანია.

გაკვეთილი 3

ეს ვისი პრობლემაა?

როგორ ხდება სოციალური პასუხისმგებლობების განაწილება?

სწავლის მიზანი - მოქალაქეთა იურიდიული პასუხისმგებლობების არსის გააზრება. მორალურ და იურიდიულ პასუხისმგებლობებს შორის განსხვავებების გააზრება.

მოსწავლის დავალება - მოსწავლეები განიხილავენ სოციალურ პრობლემებზე პასუხისმგებლობის საკითხებს. მოსწავლეები ავსებენ აზროვნების ჩარჩოს. მოსწავლეები ამზადებენ წერილობით პასუხებს კონკრეტულ საკითხებთან დაკავშირებით.

საჭირო მასალა - „წერილი“ - მოთხრობის ასლები.
დაფა.
ქალაქდები მოსწავლეთა ინდივიდუალური მუშაობისათვის.

მოსწავლეთა ჩართულობის ფორმა - სტრუქტურირებული კრიტიკული ანალიზი. ანალიზი და დისკუსიები მცირე ზომის ჯგუფებში. მოლაპარაკებები და შეთანხმების მიღწევა. ინდივიდუალური წერითი დავალება.

ძირითადი ცნებები

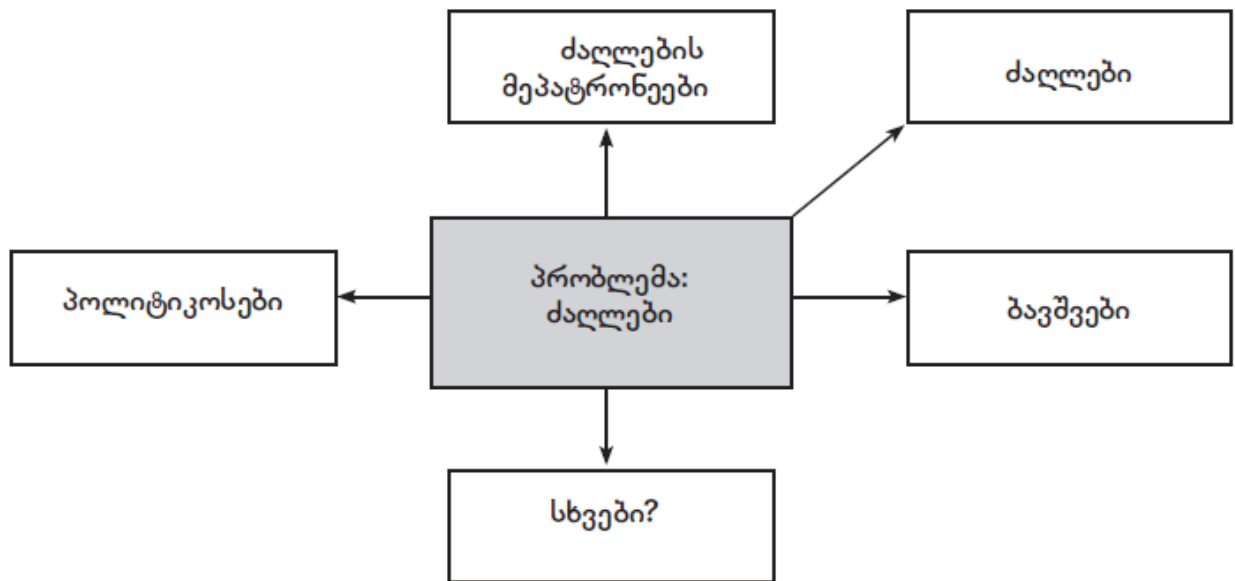
სოციალური პრობლემა: თემის ყველა ან ბევრი წევრის პრობლემა, რომელზე პასუხისმგებლობასაც თემი იზიარებს. პრობლემის გადაჭრაზე პასუხისმგებლობა თანაბრად არ ნაწილდება თემის ყველა წევრს შორის.

პასუხისმგებლობის ხარისხი: კონკრეტულ პრობლემასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობის მოცულობა, რომელიც ადამიანს ეკისრება.

გაკვეთილი

მასწავლებელი მოსწავლეებს წარმოუდგენს მის მიერ შეთხზულ წერილს, რომლის მსგავსიც ადგილობრივ გაზეთში შეიძლება გამოქვეყნებულიყო. ამ წერილში დაფიქსირებულია ადგილობრივ მაცხოვრებელთა ორი სოციალური პრობლემა.

მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს: ა. მოახდინონ ამ ორი პრობლემის იდენტიფიკაცია; ბ. მოიფიქრონ, თუ ვინ იქნება ამ პრობლემების გადაჭრაზე პასუხისმგებელი. მოსწავლეების დასახმარებლად, მასწავლებელი ასეთ აზროვნების ჩარჩოს ხატავს დაფაზე:

ჯგუფური მუშაობა

ნაბიჯი 1

დაყავით კლასი 3-4 მოსწავლისაგან შემდგარ ჯგუფებად. იმდენი ქულა მიეცით თითოეულ ჯგუფს, რამდენი მხარეცაა ამ პრობლემის გადაჭრაში ჩართული.

ნაბიჯი 2

ჯგუფში შემავალი ყველა მოსწავლე ისე ანაწილებს ქულებს, რომ გამოხატოს საკუთარი დამოკიდებულება პასუხისმგებლობის შესახებ. მაგალითად, ბავშვებს და ძაღლებს, შესაძლოა, არ ერგოთ ქულა, თუ მოსწავლე გადაწყვეტს, რომ უკონტროლო ძაღლებზე მათ პასუხისმგებლობა არ ეკისრებათ.

ნაბიჯი 3

შემდეგ მოსწავლეები ჯგუფის სხვა წევრებს უზიარებენ საკუთარ შეხედულებებს და მოჰყავთ სათანადო მიზეზები. მოსწავლეები მსჯელობენ და გამოყავთ საშუალო ქულა თითოეული მხარისათვის. საბოლოო შედეგები გამოხატავს ჯგუფის პოზიციას პასუხისმგებლობის გადანაწილების შესახებ.

მასწავლებელი კლასში განიხილავს სხვადასხვა ჯგუფის მოსაზრებებს, ეხმარება მოსწავლეებს, ჩაუღრმავდნენ და გაიაზრონ ერთმანეთის შეხედულებები პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებით.

თუ გაქვთ დრო, გაიმეორეთ სავარჯიშო დანაგვიანების მაგალითზეც. მასწავლებელს შეუძლია, მაგალითი ჩაანაცვლოს მოსწავლეებისათვის უფრო ნაცნობი პრობლემური თემით.

შენიშვნა

ამ გაკვეთილზე განხილული მაგალითები შეიძლება გამოვიყენოთ მოსწავლეებთან, რომლებიც ჯერ გაწაფულნი არ არიან პოლიტიკური პრობლემების განხილვაში. მაგალითები ამიტომაცაა კონკრეტული, ცხადი და ადვილად გასაგები (თუმცა რთულად გადასაჭრელი). უფრო გამოცდილ კლასებში, შეიძლება, უფრო კომპლექსური პრობლემები შევიტანოთ, მაგალითად, რასიზმთან ან უმუშევრობასთან დაკავშირებით. აზროვნების ჩარჩო პრობლემის სირთულეს არ უკავშირდება და, შესაბამისად, არ შეიცვლება.

ნაბიჯი 4: დისკუსია, რომელიც ამ სავარჯიშოს შეიძლება მოჰყვეს

საერთო დისკუსიაზე მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, განიხილონ, თუ რამდენად იღებენ ადამიანები პასუხისმგებლობას საკუთარ საქციელზე. თუ მოსწავლეები თვლიან, რომ ადამიანები, როგორც წესი, საკუთარ საქციელზე პასუხისმგებლობას არ იღებენ, მათ უნდა იმსჯელონ იმაზე, თუ როგორ შეიძლება ამ კუთხით მდგომარეობის გამოსწორება.

განათლებაზე ხომ არ უნდა გაკეთდეს აქცენტი? აუცილებელია კანონმდებლობის შეცვლა და მკაცრი სასჯელის ზომების დაწესება? თუ ადგილობრივმა ან ცენტრალურმა მთავრობამ უნდა აიღოს საკუთარ თავზე გარკვეულ პრობლემებზე პასუხისმგებლობა, რა დაჯდება ეს და საიდან წამოვა თანხები? მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, იფიქრონ ახალგაზრდების როლზე ასეთი პრობლემების მოგვარებაში; მათაც უნდა დაეკისროთ პასუხისმგებლობა? ახალგაზრდებმა თემის მთელი პრობლემები ზრდასრულებს უნდა დაუტოვონ გადასაჭრელად? ეს შეკითხვები მასწავლებელმა შეიძლება წერითი დავალებისათვის გამოიყენოს.

მასწავლებელი უხსნის მოსწავლეებს, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია, რომ ადგილობრივი და ცენტრალური ხელისუფლების წარმომადგენლები იცნობდნენ ხალხის პრობლემებს. პოლიტიკა ხომ საერთო პრობლემების გადაჭრის გზების ერთობლივი ძიებაა. ეს არ ნიშნავს იმას, რომ მთავრობას ყველა პრობლემის გადაჭრა შეუძლია. ბევრი პრობლემის თავიდან არიდება იქნებოდა შესაძლებელი, ადამიანები მეტი პასუხისმგებლობით რომ უდგებოდნენ საკუთარ ქმედებებს.

გაკვეთილი 4

რატომ იქცევა ადამიანი აქტიურ მოქალაქედ?

რატომ სურთ ადამიანებს საზოგადოების შეცვლა და როგორ შეუძლიათ ამის მიღწევა?

სწავლის მიზანი - იმის გააზრება, რომ საზოგადოებაში ხდება სოციალური პასუხისმგებლობის განაწილება.

იმ მიზეზების გააზრება, რის გამოც ადამიანები იღებენ პასუხისმგებლობას სხვათა ტანჯვაზე. სამოქალაქო საზოგადოებაში არასამთავრობო ორგანიზაციათა ფუნქციების გააზრება.

მოსწავლის დავალება - მოსწავლეები მუშაობენ მოთხრობის ნაწილების დაკავშირებაზე.

მოსწავლეები გამოხატავენ ვარაუდებს სოციალური მოტივაციის გამომწვევ მიზეზებზე.

მოსწავლეები მუშაობენ არასამთავრობო ორგანიზაციების ფუნქციების გააზრებაზე.

მოსწავლეები ჯგუფებში იკვლევენ არასამთავრობო ორგანიზაციის ან სოციალური კამპანიის ავტორის საქმიანობას.

მოსწავლეები ჯგუფური მუშაობის შედეგებს წარმოადგენენ.

საჭირო მასალა - მოსწავლის სამუშაო ფურცელ 6.4-ის ასლები, რომლებიც უკვე გამოჭრილია.

კვლევისათვის საჭირო რესურსები.

პრეზენტაციისათვის საჭირო მასალა - დიდი ზომის ფურცლები, ფერადი კალმები.

მოსწავლეთა ჩართულობის ფორმა - ჯგუფური მუშაობა. მოლაპარაკება. მორალური აზროვნება. კრიტიკული შეფასება. კვლევა. ჯგუფური პრეზენტაცია.

ძირითადი ცნებები

სოციალური ქმედება: მოქალაქის ან თემის წევრის ქმედება სოციალური პრობლემის გადასაჭრელად.

მოქალაქე: ადამიანი, რომელსაც იურიდიულად აქვს მინიჭებული ერის წევრობა (მოქალაქეობა). მოქალაქეობას თან ახლავს უფლებები და პასუხისმგებლობები, თუმცა სხვადასხვა ადამიანები განსხვავებულ პასუხისმგებლობას გრძნობენ საკუთარი თემის წინაშე.

აქტიური მოქალაქე: ადამიანი, რომელიც საჯარო ქმედებებს მიმართავს სოციალური და თემის პრობლემების გადასაჭრელად.

არასამთავრობო ორგანიზაცია: ორგანიზაცია, რომელსაც აყალიბებენ და მართავენ მოქალაქეები სოციალური პრობლემების მოსაგვარებლად. არასამთავრობო ორგანიზაცია არის საჯარო, და არა საიდუმლო; ის საზოგადოების სტრუქტურის ფარგლებში მოქმედებს. არასამთავრობო ორგანიზაციები ხშირად ეხმარებიან საკითხებს, რომლებიც მთავრობის მიერ ადამიანის უფლებების დაცვასა და აღიარებას უკავშირდება. არასამთავრობო ორგანიზაცია შეიძლება მთავრობის მხარდამჭერი ან ოპოზიციის იდეების გამტარებელი იყოს. დემოკრატიული ქვეყნების კანონმდებლობა არასამთავრობო ორგანიზაციების არსებობის საშუალებას იძლევა, ცნობს მათ უფლებებს და იცავს მათ.

სამოქალაქო საზოგადოება: ადამიანები და ორგანიზაციები, რომლებიც არ მიეკუთვნებიან ქვეყნის მთავრობას და ახორციელებენ სოციალურ ქმედებას, მოიხსენიებიან სამოქალაქო საზოგადოების სახელით. სამოქალაქო საზოგადოება მოქალაქისა და მთავრობის ერთ-ერთი მაკავშირებელია.

გაკვეთილი

მასწავლებელი მოსწავლეებს ხუთკაციან ჯგუფებად ჰყოფს და ურიგებს მათ სამუშაო ფურცლებს ელენა სანტიჩის ცხოვრების შესახებ ინფორმაციით (**მოსწავლის სამუშაო ფურცელი 6.4**). მოთხრობა უნდა იყოს დაჭრილი ნაწილებად. მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, ჯგუფში, შემთხვევითობის პრინციპით, გაინაწილონ მოთხრობის ნაწილები. ჯგუფის თითოეული წევრი თავის ნაწილზე დატანილ ინფორმაციას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს უკითხავს. შემდეგ მოსწავლეები მოთხრობის ნაწილებს ლოგიკური თანმიმდევრობის მიხედვით აწყობენ.

მასწავლებელი მოსწავლეთა ჯგუფებს შეკითხვათა ნუსხას წარმოუდგენს და სთხოვს მათ, ჯგუფურად განიხილონ პასუხები ამ შეკითხვებზე. მასწავლებელი მოსწავლეებს აფრთხილებს, რომ ბუნებრივი იქნება, თუ მოსწავლეთა შორის აზრთა სხვადასხვაობა იჩენს თავს და ეუბნება მათ, რომ საუკეთესო პასუხები სწორედ აზრთა ჭიდილის შედეგად მიიღწევა. მოსწავლეებმა საკუთარი პასუხები ფურცელზე უნდა ჩაინიშნონ.

შეკითხვები

- რატომ ჩაერთო ელენა სანტიჩი ჯგუფ 484-ის მუშაობაში?
- იმ ინფორმაციის მიხედვით, რაც ელენა სანტიჩზე მოგეპოვებათ, როგორ აღწერდით ამ პიროვნებას?
- როგორ ფიქრობთ, რატომ არ დაუტოვეს ელენა სანტიჩმა და ჯგუფ 484-მა შესასრულებელი საქმე მთავრობას?
- რა საჭიროებების დაკმაყოფილებაზე მუშაობდა ჯგუფი 484?
- როგორი საზოგადოების ჩამოყალიბებას აპირებდნენ ელენა სანტიჩი და ჯგუფი 484?
- თქვენი აზრით, რამდენად მნიშვნელოვანია ჯგუფ 484-ის მსგავსი არასამთავრობო ორგანიზაციების არსებობა საზოგადოებისათვის? რისი მიღწევა შეუძლიათ მათ? იმსჯელეთ მათ როლზე, მთავრობის საქმიანობის მიმართ და ხალხის საჭიროებების დაკმაყოფილების კუთხით.
- დაფიქრდით თქვენს საზოგადოებაზე. თქვენი აზრით, აქტიური მოქალაქეებისა და/ან არასამთავრობო ორგანიზაციების მიერ პასუხისმგებლობის აღება საზოგადოების რომელი საჭიროებ(ებ)ის დაკმაყოფილებისთვის იქნებოდა საჭირო?

მაგალითისათვის, მასწავლებელი მოსწავლეებს უკითხავს ამონარიდს საერთაშორისო ანგარიშიდან, რომელიც ბოსნიასა და ჰერცეგოვინაში არასამთავრობო ორგანიზაციების 2003 წლის მუშაობას უკავშირდება:

„არასამთავრობო ორგანიზაციები აგრძელებენ პოზიტიური წვლილის შეტანას ბოსნიასა და ჰერცეგოვინაში, დემოკრატიისა და სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბების კუთხით. [...] ძველი და ახალი სარეგისტრაციო წესების მიხედვით, ბოსნიასა და ჰერცეგოვინაში ფუნქციონირებს 7874 არასამთავრობო ორგანიზაცია.[...]“

არასამთავრობო სექტორმა დაამტკიცა, რომ მას შეუძლია მსხვილმასშტაბიანი საჯარო კამპანიების წარმართვა გენდერული თანასწორობის, გარემოს დაცვის, უმცირესობათა

უფლებებისა და სხვა საკითხებზე. ბევრი არასამთავრობო ორგანიზაცია ახორციელებს ჯანდაცვის, სოციალური კეთილდღეობის, რეაბილიტაციის, ადამიანის უფლებების, გარემოსა და უმცირესობათა დაცვის პროექტებს.”²⁵

ამ ციტატას მასწავლებელი მოსწავლეებთან ერთად განიხილავს. პირველ რიგში, მოსწავლეებმა უნდა დაადგინონ, რამდენად ეხება ციტატაში მოყვანილი სფეროები მათ ქვეყანას. შემდეგ, მასწავლებელი მოსწავლეებს სთხოვს, იმსჯელონ სხვადასხვა პროექტზე, რომლის განხორციელებაც შესაძლებელი იქნებოდა ზემოხსენებულ სფეროებში.

შეკითხვები

ეს თავი პრეზენტაციებით სრულდება. თითოეული ჯგუფი ირჩევს ერთ-ერთ თემას და ამ თემაზე ამზადებს პრეზენტაციას. თუ შესაძლებელია, მოსწავლეებმა შეიძლება შეისწავლონ რამდენიმე აქტიური მოქალაქის ცხოვრება თავიანთ ქვეყანაში და მათი ისტორიებიც ჩართონ პრეზენტაციაში. მოსწავლეებმა პრეზენტაციაში ისეთ საერთაშორისო ფიგურებზეც შეიძლება გაამახვილონ ყურადღება, როგორებიც არიან დედა ტერეზა და ნელსონ მანდელა.

²⁵ წყარო: ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) ანგარიში „2003 წლის არასამთავრობო ორგანიზაციათა მდგრადობა, ევროპა და ევრაზია”, გვ. 42 და 43; www.usaid.gov/locations/europe_eurasia/dem_gov/ngoindex/2003/bosnia.pdf

მოსწავლის სამუშაო ფურცელი 6.1

მილანი ირჩევს

მილანი მზად იყო სკოლაში წასასვლელად, როცა მამამისი სამზარეულოში შემოვიდა.

„მილან, ძალიან მჭირდება შენი დახმარება ყანაში. გთხოვ, არ წახვიდე დღეს სკოლაში. თუ მოსავალს დროზე არ ავიღებთ, გაფუჭდება“.

მილანს ამის გაგონება არ ესიამოვნა.

„მამიკო, აუცილებლად უნდა წავიდე სკოლაში. დღეს იმართება სასკოლო საბჭოს პირველი შეხვედრა და ამ საბჭოში მე მე-8 კლასელთა წარმომადგენლად ვარ არჩეული.“

„მაგრამ შენ არ ხარ მე-8 კლასელთა ერთადერთი წარმომადგენელი ამ საბჭოში, არა? სხვა ვინმეც იქნება და ის წარმოადგენს მე-8 კლასელებს.“

„მართალი ხარ, მაგრამ მე ჩემი ამომრჩევლის იმედები არ უნდა გავაცრუო. ასევე, დღეს გვაქვს მეცნიერების გაკვეთილი. არ მინდა ამ გაკვეთილის გაცდენა. თუ უნივერსიტეტში სწავლის გაგრძელებას გადავწყვეტ, მეცნიერებაში გამოცდის ჩაბარება მომიწევს.“

მილანის მამამ უკმაყოფილოდ ჩაიბურტყუნა: „უნივერსიტეტზე ლაპარაკობ და ოჯახი არ განაღვლებს. შენი დახმარება სახლში გვჭირდება. რას მოგვიტანს შენი უნივერსიტეტში ჩაბარება? უნივერსიტეტს რომ დაასრულებ, მერე კი ნამდვილად აღარ გაგახსენდება ოჯახი.“

„მამა, შენ უნდა გიხაროდეს, რომ, სხვა ბიჭებისაგან განსხვავებით, სწავლის გაგრძელება მსურს. მათ არანაირი ამბიცია არ გააჩნიათ და მთელი ცხოვრება ზუსტად ის უნდა აკეთონ, რითაც მათი მამები არიან დაკავებულნი.“

მილანის მამამ გაბრაზებით დასძინა: „ძველ ღირებულებებში არაფერია ცუდი. მძულს ეს საუბრები განათლებაზე. მეჩვენება, რომ ძველი ღირებულებების პატივისცემა სრულიად დაკარგე.“

მილანმა ამოიოხრა. ასეთი საუბარი მამასთან პირველად არ ჰქონდა.

„მამა, მე თუ კარგ სამსახურს ვიშოვი, დაგეხმარებით. როგორ შეიძლება იფიქრო, რომ მე თქვენ დაგივიწყებთ? ნუთუ მართლა გსურს, სკოლაში სიარულს თავი დავანებო და არ მივაღწიო იმას, რისი მიღწევაც შემიძლია? ყველა მასწავლებელი მეუბნება, რომ შეიძლება, კარგი მეცნიერი გამოვიდე. წარმოიდგინე, რომ შენი შვილი იქნება მეცნიერი, რომლის აღმოჩენები მსოფლიოს დაეხმარება.“

მილანის მამამ მუშტი დაარტყა მაგიდას: „შენი პირველადი მოვალეობაა ოჯახისა და თემის დახმარება, მით უმეტეს ახლა, ამ გაჭირვებულ დროში. თავი ოცნებებით გაქვს გამოტენილი. რა დროს მსოფლიოს დახმარებაა?“

მილანს მამის სიტყვებმა გული დასწყვიტა, მაგრამ არ უნდოდა სევდის გამომჟღავნება. მამა შეტრიალდა, დატოვა ოთახი და კარი გაიჯახუნა.

მილანი ჩამოჯდა და ამოიხრა. ის ჩაფიქრდა და მალე გადაწყვეტილება მიიღო. მილანმა აიღო ჩანთა და კარებისაკენ გაემართა. უცებ შეჩერდა, ამოიღო ჩანტიდან კალამი და ქაღალდი, დაჯდა მაგიდასთან და მამისათვის წერილის წერას შეუდგა. ეს იყო მის ცხოვრებაში ერთ-ერთი ყველაზე მძიმე გადაწყვეტილება.

მოსწავლის სამუშაო ფურცელი 6.2

შმიტის დილემა

შმიტის ერთადერთი ქალიშვილი მძიმედ ავადაა; მას გადაუდებელი ოპერაცია ესაჭიროება. ოპერაციისათვის კი აუცილებელია ფული. შმიტმა არ იცის, როგორ იშოვოს ფული. შმიტსა და მის ცოლს აქვთ მცირედი დანაზოგი, რითაც მაღაზიის გახსნას აპირებდნენ; ისინი სიამოვნებით გაიღებდნენ ამ ფულს გოგონას გადასარჩენად, მაგრამ ეს ფული საკმარისი არ იქნება ოპერაციისათვის.

შმიტი ევედრება ექიმებს, გააკეთონ ოპერაცია შედარებით დაბალ ფასად. ექიმები აცხადებენ, რომ ეს უსამართლობა იქნება მათ მიმართ, ვინც ოპერაციაში სრული საფასური გადაიხადა. შმიტი მეგობრებსა და ნათესავებში შეაგროვებს ცოტაოდენ ფულს, მაგრამ ოპერაციისათვის საკმარისი თანხა მაინც არ გამოსდის. გოგონა ყოველდღიურად უფრო უარეს მდგომარეობაში ვარდება.

სასოწარკვეთილი შმიტი გადაწყვეტს, მოიპაროს თანხის ის ოდენობა, რაც ოპერაციისათვის აკლია.

მოსწავლის სამუშაო ფურცელი 6.3

კონტროლს ვკარგავთ!

ეს წერილი ადგილობრივ გაზეთში გამოქვეყნდა:

ჩვენ, ადგილობრივი მაცხოვრებლები, შემფოთებას გამოვხატავთ იმასთან დაკავშირებით, რომ ადამიანებს არ სურთ, იკისრონ საკუთარი პასუხისმგებლობები. შედეგად, სახეზეა არაერთი პრობლემა.

ჩვენს უბანში ბევრი ძალღი დაძრწის უპატრონოდ. პატრონებმა ან არ იციან ამის შესახებ, ან ყურადღებას არ აქცევენ ამ საკითხს. ძაღლები ქუჩებს ანაგვიანებენ, რაც არა მხოლოდ არასასიამოვნოა, არამედ პოტენციურ საფრთხეს წარმოადგენს ჯანმრთელობისათვის. ძაღლები ყეფენ პარკებში. რამდენიმე მათგანი ცოფიანია. აუცილებელია მათთვის ყურადღების მიქცევა, განსაკუთრებით მაშინ, როცა ამ მიდამოებში ბავშვები თამაშობენ.

ასევე, ვფიქრობთ, რომ ძალიან დანაგვიანებულია ჩვენი გარემო. მიზეზი ისაა, რომ მაცხოვრებლები არ იცავენ საყოფაცხოვრებო ნარჩენების განთავსების ნორმებს. ნაგავს თან ახლავს ვირთხების მომრავლება, რომლებიც არაერთი დაავადების გადამტანებად გვევლინებიან. ხშირად შეხვდებით ქუჩაში დაყრილ სამღებრო და სხვა ქიმიური ნივთიერებების ქილებს. ეს ნივთიერებები, შეიძლება, შეერიოს მდინარეებს, სასმელ წყალს და გამოიწვიოს გარემოს დაბინძურება.

რატომ არ ფიქრობენ ადამიანები თავიანთი ქცევის შედეგებზე? რატომ არ ახდენენ რეაგირებას ამ პრობლემებზე პოლიტიკოსები?

პატივისცემით,

მოსწავლის სამუშაო ფურცელი 6.4

ბარათების დალაგება: ელენა სანტიჩის ცხოვრება

1. ელენა სანტიჩი დაიბადა 1944 წელს. ის ეროვნებით სერბი იყო.	2. ელენა სანტიჩი სიმსივნით გარდაიცვალა 2000 წელს.
3. ელენას გარდაცვალების შემდეგ მისმა მეგობრებმა ბელგრადში აიღეს დაბომბილი შენობდან გადარჩენილი ქვა. ქვა მორთეს კოსოვოდან დევნილმა ბავშვებმა. შემდეგ ეს ქვა ჩაიტანეს ბერლინში და ელენა სანტიჩის სახელობის მშვიდობის პარკში მოათავსეს.	4. ელენა სანტიჩისა და ჯგუფ 484-ის მიერ დაიგეგმა და განხორციელდა პროექტი, რომელიც ემსახურებოდა ნდობის აღდგენას სერბებსა და ხორვატებს შორის 1991 წლის ომის შემდეგ. ამ პროექტში ელენამ ჩართო ორივე მხარის წარმომადგენელი მოხალისეები და საერთაშორისო თანამეგობრობის წარმომადგენლები.
5. ელენა სანტიჩი იყო დამფუძნებელი და ლიდერი არასამთავრობო ორგანიზაციისა ჯგუფი 484. ჯგუფი 484 კონფლიქტების გადაჭრის არაძალადობრივ გზებზე მუშაობდა. მათთვის ჰუმანური საზოგადოების მშენებლობის საფუძველი იყო შემწყნარებლობისა და თანამშრომლობის პრინციპები.	6. ელენა წერდა სტატიებს ნაციონალიზმისა და რასიზმის წინააღმდეგ. მისი სტატიები სხვადასხვა ქვეყანაში ვრცელდებოდა. ორგანიზაციამ <i>ვაქს ქრისტი</i> ელენას საერთაშორისო მშვიდობის პრემია მიანიჭა.
7. ბერლინში არის მშვიდობის პარკი, რომელიც ელენა სანტიჩის სახელს ატარებს. ამ პარკში ელენა ერთ-ერთ თავყრილობაზე სიტყვით გამოვიდა.	8. სანტიჩი გახდა მსოფლიოში ცნობილი ბალერინა და ბალეტის მასწავლებელი.
9. ელენა ომის წინააღმდეგ გამოდიოდა და იბრძოდა ადამიანის უფლებათა დასაცავად. ის და მისი ორგანიზაცია აქტიურად ეხმარებოდნენ დევნილებს, რომლებიც სერბეთში შემოდოდნენ.	10. ჯგუფ 484-ის სახელი მომდინარეობს პროექტიდან, რომელიც ხორვატიის 484 უსახლკაროდ დარჩენილ ოჯახს დაეხმარა. ჯგუფ 484-მა დააკვალიანა დევნილები და მიაწოდა რჩევები საკუთარ უფლებათა შესახებ.